

Infoblad - werknemers

In welke gevallen kunt u een sanctie krijgen? (volledige werkloosheid)

Wat verandert er als gevolg van de zesde staatshervorming?

De bevoegdheden van de gewestelijke instellingen

Naar aanleiding van de zesde staatshervorming zijn het voortaan de gewestelijke instellingen (VDAB, ACTIRIS, FOREM en ADG) die de passieve beschikbaarheid van de werklozen van hun ambtsgebied controleren.

De sancties werden niet gewijzigd maar de sancties worden voortaan beslist door de voormelde gewestelijke instellingen en door hen betekend aan de werklozen en terzelfdertijd meegedeeld aan de RVA. De rol van de RVA beperkt zich tot het meedelen van die beslissingen voor uitvoering aan de uitbetalingsinstellingen. De bevoegdheid voor het uitbetalen van de uitkeringen wordt immers niet overgedragen naar de gewesten en blijft toevertrouwd aan de RVA, in samenwerking met de uitbetalingsinstellingen.

In het kader van de controle van de passieve beschikbaarheid, kunt u gesanctioneerd worden door de bevoegde gewestinstelling als:

- u niet beschikbaar bent voor de arbeidsmarkt;
- u een passende betrekking weigert;
- u zich niet aanmeldt bij een werkgever nadat u daarvoor werd opgeroepen door de bevoegde dienst voor arbeidsbemiddeling en/of beroepsopleiding zonder voldoende rechtvaardiging;
- u zich niet aanmeldt bij de bevoegde gewestelijke dienst voor arbeidsbemiddeling en/of beroepsopleiding zonder voldoende rechtvaardiging, na daartoe te zijn opgeroepen door die dienst;
- u weigert deel te nemen aan of mee te werken aan een individueel actieplan, voorgesteld door de bevoegde gewestelijke bemiddelingsdienst;
- het individueel actieplan werd stopgezet of mislukte ingevolge uw foutieve houding;
- u weigert deel te nemen of mee te werken aan een voorstel voor outplacementbegeleiding georganiseerd door uw werkgever, terwijl dat aanbod wordt gedaan op basis van een reglementaire verplichting;
- u zich niet inschrijft in de tewerkstellingscel terwijl u daartoe verplicht bent of u niet ingeschreven blijft bij een tewerkstellingscel waaraan uw werkgever deelneemt;
- u uw werkgever niet in gebreke stelt, indien hij u geen outplacement heeft aangeboden hoewel hij daartoe verplicht was;
- u weigert mee te werken aan of in te gaan op een aanbod tot outplacementbegeleiding georganiseerd door een tewerkstellingscel waaraan uw werkgever deelneemt;
- u zich niet inschrijft als werkzoekende binnen de twee maanden na de eerste dag waarop hij tijdens een opzeggingstermijn wordt vrijgesteld van prestaties of van de periode gedekt door de naar aanleiding van het ontslag betaalde vergoeding die niet cumuleerbaar is met uitkeringen;
- u een niet-toeleidbare werkzoekende bent die weigert op een positieve manier mee te werken aan de specifieke begeleidingsacties die zijn aangepast aan uw statuut van niet-toeleidbare werkzoekende die de bevoegde gewestelijke dienst voor arbeidsbemiddeling u voorstelt.

Consulteer voor meer informatie over de controle van de passieve beschikbaarheid de sites van de bevoegde gewestelijke instellingen (www.vdab.be, www.actiris.be, www.leforem.be of www.adg.be) of ga naar het ABVV, die ook informatie kan geven over de gevolgen van een eventuele sanctie.

De bevoegdheden van de RVA

De RVA blijft ook, voor alle werklozen, bevoegd voor het nemen van de eventuele beslissingen tot uitsluiting in geval van ontslag wegens foutief gedrag van de werkloze, werkverlating, het ontbreken

van de verplichte aangifte, onjuiste of laattijdige aangifte, het gebruik van onjuiste documenten of het onjuist gebruik van de controlekaart.

In dit infoblad wordt informatie gegeven over de situaties waarin u door de RVA kunt worden gesanctioneerd.

U hebt uw werk verlaten?

In geval van werkverlating zonder wettige reden, kunt u een verwittiging krijgen of kunt u van het recht op uitkeringen uitgesloten worden gedurende ten minste 4 weken en ten hoogste 52 weken. Een deel of het geheel van deze periode kan het voorwerp vormen van een uitstel, d.w.z. dat u tijdens de periode van uitstel het recht op uitkeringen behoudt.

Verlaat u uw werk voor een andere dienstbetrekking, dan heeft u bovendien geen recht op uitkeringen gedurende 4 weken te rekenen vanaf de verandering van dienstbetrekking, behalve in geval van tijdelijke werkloosheid of wanneer u die dienstbetrekking verliest ten gevolge van overmacht.

U kunt voor onbepaalde duur van het recht op uitkeringen uitgesloten worden als u uw werk hebt verlaten met het opzet uitkeringen aan te vragen en werkloos te blijven (in dit laatste geval zal u opnieuw arbeidsdagen in loondienst moeten bewijzen om weer toegelaten te worden tot de werkloosheid).

Wat verstaat men onder werkverlating?

Er is sprake van werkverlating wanneer u op eigen initiatief uw werk verlaat, hetzij door zelf ontslag te geven, hetzij door ongewettigd afwezig te zijn op uw werk. In principe wordt een verbreking van de arbeidsovereenkomst in onderling overleg met uw werkgever ook als een werkverlating beschouwd.

Wat verstaat men onder wettige reden?

De reglementering omschrijft dit begrip niet. De geldigheid van de reden wordt echter beoordeeld rekening houdende met het passende karakter van de dienstbetrekking, waarvan de criteria bepaald worden door de reglementering. Het is steeds raadzaam uw werkloosheidsbureau te raadplegen indien u van plan bent het werk te verlaten.

Bijzondere regels

- u verlaat uw werk om uw kind op te voeden gedurende minstens 6 maanden alvorens uitkeringen aan te vragen, en u toont aan dat uw voormalige werkgever niet bereid is u opnieuw tewerk te stellen;
- u verlaat uw werk om een zelfstandige activiteit uit te oefenen gedurende minstens 6 maanden alvorens uitkeringen aan te vragen, en u toont aan dat uw voormalige werkgever niet bereid is u opnieuw tewerk te stellen;
- u verlaat uw werk en u hervat het werk gedurende minstens 13 weken alvorens uitkeringen aan te vragen.

In deze gevallen is er geen uitsluiting.

U werd ontslagen door uw eigen schuld?

Indien u schuld hebt aan uw ontslag, kunt u een verwittiging krijgen of kunt u van het recht op uitkeringen uitgesloten worden gedurende ten minste 4 weken en ten hoogste 26 weken. Een deel of het geheel van deze periode kan het voorwerp vormen van een uitstel, d.w.z. dat u tijdens de periode van uitstel het recht op uitkeringen behoudt.

U hebt schuld aan uw ontslag (= het initiatief om de overeenkomst te beëindigen gaat uit van de werkgever) indien u persoonlijk een fout hebt begaan die uw ontslag heeft veroorzaakt.

U hebt een verplichte verklaring niet afgelegd, u hebt een laattijdige, onjuiste of onvolledige verklaring afgelegd?

Op het ogenblik van uw uitkeringsaanvraag dient u verschillende documenten in te vullen en te ondertekenen. Bovendien moet u gedurende uw werkloosheid iedere verandering van uw persoonlijke of familiale toestand onmiddellijk melden aan het ABVV.

Indien u onrechtmatig uitkeringen hebt ontvangen of indien u onrechtmatig uitkeringen kon ontvangen omdat u hebt nagelaten een verplichte verklaring af te leggen of omdat uw verklaring laattijdig, onjuist of onvolledig was, kunt u een verwittiging krijgen of kunt u van het recht op uitkeringen uitgesloten worden gedurende ten minste 4 weken en ten hoogste 13 weken.

Indien u onrechtmatig uitkeringen hebt ontvangen of indien u onrechtmatig uitkeringen kon ontvangen omdat u hebt nagelaten een verplichte verklaring af te leggen betreffende uw gezinstoestand of omdat uw verklaring laattijdig, onjuist of onvolledig was, kunt u een verwittiging krijgen of kunt u van het recht op uitkeringen uitgesloten worden gedurende ten minste 8 weken en ten hoogste 13 weken.

Bovendien zal u de onrechtmatig ontvangen uitkeringen moeten terugbetalen.

Wanneer in de loop van het kwartaal waarin het einde van uw arbeidsovereenkomst heeft plaatsgevonden, of in de loop van het voorgaande kwartaal of de volgende kwartalen, uw loon of het aantal uren van uw deeltijdse tewerkstelling een abnormale toename kenden en u hebt gehandeld met de bedoeling onrechtmatig uitkeringen te bekomen, kan u bovendien een verwittiging krijgen of kan u worden uitgesloten van het recht op uitkeringen gedurende minstens 4 weken en maximaal 13 weken.

Bij herhaling is de sanctie zwaarder (en mag de uitsluiting niet minder bedragen dan het dubbele van de vorige sanctie).

U hebt gebruik gemaakt van een vals stempelmerk, u hebt opzettelijk van onjuiste stukken gebruik gemaakt?

Indien u gebruik gemaakt hebt van een vals stempelmerk,

Indien u opzettelijk van onjuiste stukken gebruik gemaakt hebt, (bijvoorbeeld, een door de werkgever verkeerd ingevuld formulier C 4) om te kwader trouw uitkeringen te verkrijgen waarop u geen recht hebt,

Indien u van onjuiste stukken gebruik gemaakt hebt ten einde te kwader trouw een onverschuldigd voordeel te bekomen met betrekking tot de toepassing van de werkloosheidsreglementering, kunt u een verwittiging krijgen of kunt u van het recht op uitkeringen uitgesloten worden gedurende een periode van ten minste 27 weken en ten hoogste 52 weken.

Bovendien zult u de onrechtmatig ontvangen uitkeringen moeten terugbetalen.

Bij herhaling verliest u het recht op uitkeringen en moet u opnieuw arbeidsdagen in loondienst bewijzen om weer toegelaten te worden tot de werkloosheid.

U hebt zwart werk verricht, u hebt uw controlekaart niet ingevuld, u hebt uw controlekaart verkeerd ingevuld, u hebt uw papieren controlekaart niet kunnen voorleggen?

Indien u, vóór het begin van een activiteit die niet verenigbaar is met het recht op uitkeringen, nagelaten hebt het overeenstemmende vakje van uw controlekaart zwart te maken,

Indien u uw controlekaart niet hebt ingevuld (met onuitwisbare inkt in geval van papieren controlekaart) overeenkomstig de richtlijnen vermeld op deze kaart,

Indien u, op het ogenblik waarop u een activiteit uitoefent die niet verenigbaar is met het recht op uitkeringen, uw papieren controlekaart niet onmiddellijk kunt voorleggen aan de sociaal inspecteur die erom vraagt,

en indien u daardoor onrechtmatig uitkeringen ontvangt of hebt kunnen ontvangen,

kunt u een verwittiging krijgen of kunt u van het recht op uitkeringen uitgesloten worden gedurende ten minste 4 weken en ten hoogste 26 weken.

Bovendien zult u de onrechtmatig ontvangen uitkeringen moeten terugbetalen.

Bij herhaling is de sanctie zwaarder (en mag de uitsluiting niet minder bedragen dan het dubbele van de vorige sanctie).

Overigens kunt u in de volgende gevallen van het recht op uitkeringen uitgesloten worden gedurende een periode van ten minste 27 weken en ten hoogste 52 weken:

– Als u een van de voormelde verplichtingen niet naleeft en bovendien:

ofwel werkt voor een werkgever terwijl u weet of moet weten (inzonderheid omdat u van deze werkgever nooit sociale documenten heeft ontvangen) dat uw werkgever uw tewerkstelling niet of niet tijdig heeft meegedeeld aan de instelling die belast is met de inning van de socialezekerheidsbijdragen;

ofwel werkt voor uzelf en uw arbeid een specifiek professioneel karakter heeft. Het specifiek professioneel karakter blijkt uit het voeren van reclame om cliënteel te winnen, uit het aanbieden van bijzonder voordelige prijsvoorwaarden, uit zijn omvang en zijn technische aard, uit zijn frequentie, uit het aanwenden van materialen of van werktuigen die doorgans niet gebruikt worden voor een activiteit die als hobby wordt verricht.

- Als u een van de voormelde verplichtingen niet naleeft ten einde te kwader trouw uitkeringen te verkrijgen waarop u geen recht heeft en bovendien:

ofwel werkt voor een werkgever terwijl de schorsing van de uitvoering van uw arbeidsovereenkomst is meegedeeld zoals voorzien door of krachtens de artikelen 49, 50 en 51 van de wet van 3 juli 1978 betreffende de arbeidsovereenkomsten;

ofwel werkt voor een werkgever als deeltijdse werknemer.

Bovendien zult u de onrechtmatig ontvangen uitkeringen moeten terugbetalen.

Bij herhaling verliest u het recht op uitkeringen (in dit laatste geval zult u opnieuw arbeidsdagen in loondienst moeten bewijzen om weer toegelaten te worden tot de werkloosheid).

Wat zijn de gevolgen van een verwittiging of een uitstel?

Een **verwittiging** wordt niet beschouwd als de vaststelling van een overtreding, een volgend feit wordt dus als een eerste feit beschouwd en er is geen herhaling. Na een (geheel of gedeeltelijk) **uitstel** wordt een volgend feit wel als een herhaling beschouwd.

Wat gebeurt er als u ziek bent tijdens een sanctieperiode?

De **ziekteperiodes** verlengen de sanctieperiodes. Hieruit volgt dat indien u ziek bent tijdens een sanctieperiode, de sanctieperiode wordt verlengd.

Wat gebeurt er als u nogmaals dezelfde inbreuk pleegt?

Bij **herhaling** worden de sancties verzaamd en kunt u het recht op uitkeringen verliezen.

Wat moet u doen op het einde van een sanctieperiode?

Op het **einde van een sanctieperiode** moet u een nieuwe uitkeringsaanvraag indienen bij het ABVV en u moet zich opnieuw inschrijven als werkzoekende.

Kunnen er strafrechtelijke sancties opgelegd worden?

De correctionele rechtbanken leggen strafrechtelijke sancties op.

Wordt op basis van het sociaal strafwetboek bestraft met een gevangenisstraf van 6 maanden tot 3 jaar en/of een strafrechtelijke geldboete van 600 tot 6000 EUR of een administratieve geldboete van 300 tot 3000 EUR (bedragen te vermenigvuldigen met 8), de **werkloze** die:

- wetens en willens hetzij een onjuiste of onvolledige verklaring aflegt, hetzij nalaat een verplichte verklaring af te leggen of verplichte inlichtingen te verstrekken, hetzij nalaat of weigert een verplichte verklaring af te leggen of verplichte inlichtingen te verstrekken, om ten onrechte een sociaal voordeel te bekomen of te behouden;
- valsheid in geschrifte pleegt;
- gebruik heeft gemaakt van een valse akte of van een vals stuk;
- oplichting pleegt;
- wetens en willens een sociaal voordeel ontvangt waarop hij geen of slechts gedeeltelijk recht heeft, als gevolg van een onjuiste of onvolledige verklaring, van de nalating of weigering om een verplichte verklaring af te leggen of verplichte inlichtingen te verstrekken, van valsheid in geschrifte, van het gebruik van een valse akte of een vals stuk of van bedrog.

Wordt op basis van het sociaal strafwetboek bestraft met een strafrechtelijke geldboete van 100 tot 1000 EUR of met een administratieve geldboete van 50 tot 500 EUR (bedragen te vermenigvuldigen met 8), de **werkloze** die bewust en opzettelijk heeft nagelaten te verklaren dat hij geen recht meer heeft op een sociaal voordeel.

Bij herhaling binnen het jaar worden de sancties verzaamd.

Procedure?

Alvorens over een eventuele uitsluiting te beslissen zal de directeur van het werkloosheidsbureau u oproepen voor verhoor. Tijdens dit verhoor kunt u zich verdedigen en laten bijstaan door een vakbondsafgevaardigde of een advocaat.